

Genç Odası Mekânı ve İç Donatı Elemanlarının Tasarım Kriterlerinin Belirlenmesi: ODTÜ Biyoloji ve Gıda Mühendisliği Bölümleri Örneği

*Kubulay ÇAGATAY¹, Necmi KAHRAMAN², Kemal YILDIRIM³

¹ İncirli Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Mobilya ve İç Mekan Tasarımı Alanı

² Afyon Kocatepe Üniversitesi Afyon Meslek Yüksek Okulu Mobilya ve Dekorasyon Programı

³ Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Mobilya ve Dekorasyon Bölümü

Sorumlu Yazar: kubulaycagatay@hotmail.com

Geliş Tarihi:06.07.2015

Özet

Bu çalışmada, 18 – 23 yaş grubu üniversite öğrencilerinin yaşadığı mekânlar ve iç donatı elemanlarının karakteristik özelliklerinin ve bu özelliklere ilişkin öğrencilerin istek ve memnuniyet durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu maksatla, Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Biyoloji ve Gıda Mühendisliği Bölümleri öğrencileri arasından rastgele olarak seçilen 94 öğrencinin odasının mimari büyüklüğü; duvar, zemin ve tavan kaplama özellikleri; donatı elemanlarının karakteristikleri ve malzeme tercihleri; odadaki mobilyaların satın alma kararlarının verilmesi gibi hususlar ayrıntılı bir anket yardımıyla belirlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin odalarının %65'inin büyüklüğünün 8-10 m² arasında olduğu; odaların %75'inin zemininde ahşap/laminant parke kullanıldığı; %83'ünün duvarında boya kullanıldığı; kız öğrenci odalarının duvarında daha çok pembe ve turuncu, erkek öğrencilerin ise daha çok mavi ve beyaz renklerinin tercih edildiği; öğrencilerin yarısından fazlasının mobilyalarını satın alırken kendisinin karar verdiği ve ayrıca öğrencilerin %90'ının ise mobilyalarında ahşap ve ahşap esaslı malzemelerin kullanılmasını istedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Genç odası, Mobilya, İç mekân tasarımı, Kullanıcı tercihleri

Determination of the Design Criteria for Teenage Room Interiors and Interior Elements: METU Biology and Food Engineering Departments Sample

Abstract

In this study, it was aimed to determine the features of 18 – 23 years old college students' rooms' interiors and interiors elements, and satisfactions and demands of students. For this purpose, rooms of 94 students randomly chosen from Biology and Food Engineering Departments of the Middle East Technical University (METU) are examined with a questionnaire in terms of its dimensions, floor and ceiling covering features, characteristics of interior elements and material preferences, making purchase decisions of furniture. Results show that 65% of rooms are between 8-10 m², 75% has wood/laminated flooring, 83% has walls painted; girls prefer pink and orange colors more while boys prefer blue and white; more than half of students make purchase decisions themselves and 90% of students prefer furniture made of wood and wood based materials.

Keywords: Teenage room, Furniture, Interior design, User preferences

Giriş

Barınma; insan yaşamının her evresinde vazgeçilmesi mümkün olmayan temel bir ihtiyaçtır. Barınılan mekânların niceliklerinin yanı sıra nitelikleri de insan psikolojisi açısından oldukça önemlidir. İnsanlar barınma ihtiyaçlarını uzun ve kısa süreli olarak konut, otel, pansiyon, yurt, misafirhane gibi çeşitli mekânlarda karşılarlar. Barınma gereksinimini gideren bu mekânların iç mekan tasarım özellikleri; bireylerin ruh ve beden sağlığına, yaşam kalitesine, mutluluğuna olumlu / olumsuz etkiler yapabilmektedir. Sözü edilen bu olumlu ya da olumsuz etkiler, mekânın konut içindeki

konumu, mimari şekli ve büyüklüğü, donatım elemanlarının malzemesi, mekân içindeki düzeni ve yoğunluğu, mekân ve donatı elemanlarında kullanılan renkler gibi pek çok çevresel faktörlerin özelliklerine göre değişebilmektedir (Işık, 1970; Speeds ve Loyd, 1997; Yıldırım ve Uzun, 2010).

Üniversite öğrencilerinin gerek konutlar, gerekse yurtlarda kaldıkları mekânlar, eğitim süreleri boyunca etkileşim içinde oldukları ortamlardır. Bu anlamda öğrencilerin başarılarını etkileyen, kişisel ve sosyal gelişim içinde oldukları bu mekânların barınma koşullarının incelenmesi ve sürekli iyileştirilmesi gerekmektedir (Güldiken ve

Özekicioğlu, 2004). İnsanların temel mekânsal gereksinimleri; fizyolojik, toplumsal, psikolojik vb. açılardan rahatsızlık duymadan yaşamlarını sürdürmelerine ve yaptıkları işlerde verimli olmalarına yardımcı olan tüm çevresel ve toplumsal koşullardır (İnceoğlu, 1982). İnsan gereksinimlerinin karşılanabilmesi için mekânı kullanan insanların davranışlarının ve bu davranışları oluşturan nedenlerin bilinmesi gerekmektedir (Arcan ve Evcı, 1999). İzgi'ye (1999) göre, mekânın somut yönleri yanında duygular üzerindeki etkilerinin algılanmasına ve sezgilenmesine dayanan ve ölçülemeyen soyut yönleri de vardır. Gençlerin somut, soyut ve fonksiyonel nitelikler bakımından yeterli ortamlarda yaşamaları, onların gelişimi üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Bireyin kişiliğinin oluşmasında yaşadığı çevrenin etkisini göz ardı etmemek gerekir. Konut fiziksel, sosyal ve ruhsal sağlığı koruyacak bir yaşam alanı olmalıdır. Bir konutun yeterli olabilmesi için onun aile bireylerine yeterli alan sağlayacak büyüklükte olması; mahremiyet, emniyet ve konfor koşullarını sağlaması gerekmektedir (Arpacı ve Ersoy, 2003). İlk olarak genç yatak odası kavramı; 1970'lerde Çağdaş Kültürel Çalışmalar Merkezi tarafından ele alındı ve gençler üzerine yapılan araştırmalara bir cevap olarak ortaya çıktı (Lincoln, 2004). Bu kavram çerçevesinde McRobbie ve Garber'in (1976) genç odalarına odaklanan öncü çalışmalarında araştırmacıları bu alana yönlendirdiler. Daha sonra genç odalarında bulunan mobilyaların fiziksel ve görsel düzenlemeleri, teknik ekipmanlar, aksesuarlar, okul kitapları ve depolama gibi konuları kapsayan gençlerin yatak odası kültürüne yönelik çalışmalar yapılmaya başlandı.

Arpacı ve Ersoy (2003) çalışmalarında, gençlerin % 65,8'inin odasını kendi isteğine göre düzenleyebildiğini, diğer taraftan % 34,2'sinin ise odasını kendi isteğine göre düzenleyemediğini ileri sürmüşlerdir. Yine bu çalışmada, gençlerin odasını isteklerine göre düzenlenmiş olması, odası ile ilgili taleplerini ailesine rahatlıkla iletebilmesi, istediği zaman odasını kullanabilmesi ve evde bulunduğu sürede genellikle odasını kullanması üzerinde gencin yaşı, ailedeki birey sayısı, ailenin aylık geliri, konutun tipi,

oda başına düşen birey sayısı ve konuttaki yatak odası sayısı gibi etkenlerin etkili olduğu bildirilmiştir (Arpacı ve Ersoy, 2003). Renk ile ilgili Saito (1996)'nun yaptığı bir çalışmada, odalarda en çok tercih edilen renklerin mavi ve beyaz olduğu dile getirilmiştir. Benzer bir çalışmada Balta ve Read (2014) genç odasında kullanılan renklerin gençlerin psikolojisi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu bildirilmiştir. Bu çalışmada, araştırılan genç odalarında en çok tercih edilen renklerin beyaz, mavi, siyah, yeşil, lila, kırmızı, gri, sarı ve turuncu olduğu, bunlardan mavi, beyaz, lila ve yeşil renklerinin ise en fazla tercih edildiği ileri sürülmüştür.

Genç odası tasarımında özgür ve kişiye özel alınan kararlar, gençlerin yaşamlarının önemli bir bölümünü geçirdiği odalarıyla bütünleşmelerini kolaylaştırmakta, eğitim başarılarına ve gelişimlerine önemli katkılar sağlayabilmektedir. Bu yaklaşım temelinde öğrenciye özel odaların genel konseptleri ve iç mekan stilleri ile uyuma, dinlenme, çalışma, depolama, hobi ve arkadaşlarını konuk edebilme gibi eylem ve eylem alanı gereksinimlerinin en uygun biçimde belirlenmesinde büyük yarar vardır.

Günümüzde hızla gelişen endüstrileşmeye ve teknolojiye bağlı olarak insanların yaşam koşullarındaki değişimler, zaman içinde mekanların şekillenmesinde itici bir güç olmuştur. Yaşam koşulları, bireyin yetişmesinde farklılıklar yaratmakta ve bu sebeple bireyin kendisine ayrılan alan içerisinde daha özgür karar verebildiği bir ortamda yetişmesi ile birlikte hayata bakış açısı olumlu yönde değişebilmektedir. Bireyin fikri alınarak kendisine ayrılan mekanın ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde donatılması, bireyin kendini güvende hissetmesine ve başarılı bir geleceğe hazırlanmasına yardımcı olacaktır.

Bu noktadan yaklaşıldığında, ülkemizin geleceğine her alanda yön verecek olan gençlerin, yüksek öğretim kurumlarındaki eğitim öğretimleri süresince kaldıkları konutlarında yada yurt odalarındaki barınma gereksinimlerinin optimum düzeyde karşılanması başarıya ulaşmaları açısından büyük önem arz etmektedir (0 ve ark., 2014). Bu yaklaşım çerçevesinde yukarıdaki çalışmalardan da anlaşılacağı üzere bu

konuda yapılan çalışmalarda, özellikle konutlarda ikamet eden gençlerin yaşamlarının önemli bir bölümünü geçirdikleri odalarının boyutları ve şekli, donatı elemanlarının nitelikleri, malzemesi ve mekan içindeki yoğunluğu gibi konularda gençlerin istek ve gereksinimlerini ne ölçüde karşılayabildiği yeterince irdelenmemiştir. Bu kapsamda, genç odalarının araştırılmasında ve elde edilecek bulgularla yeni mekânların tasarlanmasına ya da mevcut mekânların iyileştirilmesine yönelik çözümler getirilmesinde büyük yarar görülmektedir. Diğer taraftan gençlerin yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey, kültür farklılıkları gibi özelliklerinin iç mekan tasarımı üzerindeki etkilerinin dikkate alınması gerekir.

Bu yaklaşımlar çerçevesinde, üniversitede öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin odalarının iç mekan karakteristiklerindeki farklılıklarına yönelik oluşturulan araştırma hipotezleri aşağıda sırasıyla verilmiştir.

H1: Üniversite öğrencilerinin odalarının duvarlarında kullanılan renkler cinsiyetlerine göre farklılıklar göstermektedir.

H2: Üniversite öğrencileri odalarında bulunan mobilyaların satın alınmasında etkili karar vericilerdir.

H3: Üniversite öğrencilerinin odalarında bulunan elbise dolabının iç düzenine ilişkin değerlendirmelerinde cinsiyet farklılıkları etkilidir.

Yukarıdaki hipotezleri test etmek için araştırmanın amacına uygun olarak geliştirilmiş olan araştırma yöntemi ve bulgular aşağıda verilmiştir.

Yöntem

Denekler

Araştırma denekleri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Biyoloji ve Gıda Mühendisliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler arasından rastgele olarak seçilen 18-23 yaş aralığındaki 50 kız ve 50 erkek öğrenciden oluşmakta olup, bu öğrencilerin 6'sı anketteki sorulara yeterli düzeyde cevap vermediği için değerlendirme dışı bırakılarak, değerlendirme aşaması 45 kız ve 49 erkekten oluşan 94 öğrenci üzerinden yapılmıştır.

Anketin Tasarımı

Araştırma hipotezlerini oluşturan bağımlı değişkenlere ait veriler ayrıntılı bir anket yardımıyla ölçülmüştür. Anket formu üç ana bölümde ele alınmıştır. Anketin ilk bölümü deneklerin genel bilgilerine, ikinci bölümü genç odası mekanına yönelik sorulara, üçüncü bölümü ise odalarda bulunan iç donatı elemanlarına yönelik sorulara ayrılmıştır. Kullanıcıların kaldıkları odaların iç mekan değerlendirmelerinde daha önce İmamoğlu (1975), Işık (0), Yıldırım (0, 1999), Sönmez ve Yıldırım (0), Yıldırım ve Hacıbaloğlu (0), Yıldırım ve ark. (0), Yıldırım ve Başkaya (0), Küreli ve Uzun (2007) ve Yıldırım ve Hidayetoğlu (2008) tarafından yapılan araştırmalarda geçerli ve güvenilir bulunmuş anketlerden faydalanılmıştır.

Araştırma verileri; 2014 yılı Mayıs ayının ilk haftasında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Biyoloji ve Gıda Mühendisliği Bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler arasından rastgele olarak seçilen 94 öğrenciden anket yardımıyla elde edilmiştir. Anket öğrencilere, bir haftalık bir periyotta yüz yüze görüşme tekniğiyle, yaklaşık 15 dakikalık bir sürede ve hafta içinde 10.00-16.00 saatleri arasında uygulanmıştır.

İstatistiksel Değerlendirme

Bu çalışmada, öğrenci odalarında çevresel koşulların değerlendirilmesi “bağımlı değişken” ve öğrencilerin cinsiyet farklılıkları ise “bağımsız değişken” olarak kabul edilmiştir. Bu çalışmanın hipotezlerini test etmek için elde edilen verilerin yüzdellik değerleri hesaplanmıştır. Daha sonra, odaların iç mekan ve donatı elemanlarını değerlendirmelerini kapsayan bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki farklılıkların istatistiksel açıdan anlamlı olup olmadığı Ki-Kare testi ile belirlenmiştir.

Bulgular

Bu çalışmada, genç odalarının mimari özellikleri ve iç donatı elemanlarına ilişkin elde edilen bulgular sistematik bir sırayla aşağıda verilmiştir.

Genç Odası Mekanına Yönelik

Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarının büyüklükleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Genç odalarının büyüklükleri

Genç Odalarının Boyutları	8-10 m ²		11 m ² ve üzeri		Toplam		Ki Kare Analizi			
	F	%	F	%	F	%	X ²	sd	P	
Cinsiyet	Kız	28	29,8	17	18,1	45	47,9	0,265	1	0,608
	Erkek	33	35,1	16	17,0	49	52,1			
Toplam		61	64,9	33	35,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdelerik Değer, X²: Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 1’de, araştırmaya katılan öğrencilerin %64,9’unun odasının büyüklüğünün 8-10 m² arasında, %35,1’inin ise 11 m² üzerinde olduğu görülmektedir. Diğer taraftan yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre öğrencilerin odalarının boyutları arasında p<0.05 düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir

farklılık bulunamamıştır. Sonuçta genç odalarının büyüklükleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarının zemininde kullanılan döşeme kaplamaları Tablo 2’de verilmiştir

Tablo 2. Genç odalarının zemininde kullanılan kaplamalar

Zemin Kaplama Malzemeleri	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X ²	sd	P
	F	%	F	%					
Duvardan Duvara Halı	12	12,8	6	6,4	18	19,1	3,191	1	0,077
Ahşap Parke Üzeri Parça Halı	18	19,1	24	25,5	42	44,7	0,755	1	0,387
PVC/Vinil/Linolyum Üzeri Halı	2	2,1	3	3,2	5	5,3	0,086	1	0,770
Laminat Parke Üzeri Parça Halı	16	17	13	13,9	29	30,9	0,818	1	0,341
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdelerik Değer, X²: Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 2’ye göre, öğrencilerin %44,7’sinin odasının zemininde ahşap parke üzeri parça halı kullanıldığı ve %30,9’unun zemininde ise laminat parke üzeri parça halı kullanıldığı görülmektedir. Bu sonuçtan odaların zemininde ağırlıklı olarak ahşap yada ahşap esaslı malzemelerin tercih edildiği anlaşılmaktadır. Diğer taraftan PVC esaslı malzemelerin yeterince tercih edilmediği

görülmektedir. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre gençlerin odalarının zemininde kullanılan malzemeler arasında p<0.05 düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarının duvar kaplamasında kullanılan malzemeler Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Genç odalarının duvarında kullanılan kaplama malzemeleri

Duvar Kaplama Malzemeleri	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X ²	sd	P
	F	%	F	%					
Duvar Kağıdı	12	12,8	4	4,3	16	17	5,924	1	0,017*
Plastik Boya	14	14,9	22	23,4	36	38,3	1,885	1	0,173
Su Bazlı Boya	9	9,6	15	16,0	24	25,5	1,380	1	0,243
Silikon Esaslı Boya	11	11,7	8	8,5	19	20,2	0,943	1	0,333
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdelerik Değer, X²: Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 3'e göre, öğrencilerin %38,3'ünün odasının duvarında plastik boya, %25,5'inin su bazlı boya, %20,2'sinin silikon esaslı boya ve %17'sinin ise duvar kağıdı kullandığı görülmektedir. Bu sonuçlardan odalarda ağırlıklı olarak plastik boyanın tercih edildiği anlaşılmaktadır. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre gençlerin odalarının duvarında duvar kağıdı kullanımları arasında

$p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, kızların odalarının duvarında duvar kağıdını erkeklere göre daha fazla tercih ettikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarının duvarında kullanılan renkler Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Genç odalarının duvarlarında kullanılan renklerin dağılımı

Odaların Duvarında Kullanılan Renkler	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X^2	sd	P
	F	%	F	%					
Mavi	4	4,3	12	12,8	16	17	4,134	1	0,045*
Pembe	13	13,8	3	3,2	16	17	9,274	1	0,003*
Sarı	6	6,4	13	13,8	19	20,2	2,548	1	0,114
Yeşil	7	7,4	3	3,2	10	10,6	2,200	1	0,141
Turuncu	9	9,6	2	2,1	11	11,7	5,997	1	0,016*
Kırmızı	2	2,1	1	1,1	3	3,2	0,431	1	0,513
Beyaz	4	4,3	12	12,8	16	17	4,139	1	0,046*
Krem	0	0,0	1	1,1	1	1,1	0,918	1	0,341
Diğer	2	2,1	0	0,0	2	2,2	0,011	1	0,915
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdeler, X^2 : Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 4'e göre, genç odalarının duvarında daha çok sarı (%20,2), mavi (%17), pembe (%17) ve beyaz (%17) renklerinin tercih edildiği görülmektedir. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre genç odalarının duvarında mavi, pembe, turuncu ve beyaz renklerinin kullanımları arasında $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, kızların

odalarının duvarında pembe ve turuncu renklerini, erkeklerin ise mavi ve beyaz renklerini tercih ettikleri görülmektedir. Bu sonuç, H_1 'de öne sürülen hipotezi desteklemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarında kalma isteği ve odalarında günlük geçirdikleri süreler Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin odalarında kalma isteği ve günlük geçirdikleri süreler

Odalarda Kalma İsteği ve Geçirilen Süreler	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X^2	sd	P
	F	%	F	%					
Odada Kalmayı Seviyor	36	38,3	36	38,3	72	76,6	0,549	1	0,460
Günde 1-2 Saat Kalıyor	16	17	25	26,6	41	43,6	2,228	1	0,134
Günde 3-4 Saat Kalıyor	26	27,7	20	21,3	46	48,9	2,721	1	0,102
Günde 5-6 Saat Kalıyor	4	4,3	3	3,2	7	7,5	0,256	1	0,614
Günde 7-8 Saat Kalıyor	-	-	2	2,1	2	2,1	1,874	1	0,174
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdeler, X^2 : Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 5'e göre, öğrencilerin %76,6'sının odalarında kalmaktan hoşlandıkları, ayrıca gençlerin %48,9'unun odasında günlük 3-4

saat, %43,6'sının 1-2 saat ve %7,5'inin ise 5-6 saat zaman geçirdikleri görülmektedir. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına

göre gençlerin odalarında kalma istekleri ve geçirdikleri süreler arasında $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunamamasına karşın, kızların odalarında daha çok 3-4 saat kalmayı,

erkeklerin ise 1-2 saat kalmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre odalarında saksı bitkisi bulundurma durumları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Genç odalarında saksı bitkisi bulundurma durumu

Odalarda Saksı Bitkisi Bulundurma Durumu	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X^2	sd	P
	F	%	F	%					
Saksı Bitkisi Var	30	31,9	21	22,3	51	54,3	5,561	1	0,020*
Saksı Bitkisi Yok	15	16	28	29,8	43	45,7			
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdeler Değer, X^2 : Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 6'ya göre, araştırmaya katılan öğrencilerin %54,3'ünün odasında saksı bitkisini bulundurduğu görülmektedir. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre gençlerin odalarında saksı bitkisi bulundurma durumları arasında $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, kızların

odalarında erkeklere göre daha çok saksı bitkisi bulundurduğu görülmektedir.

Genç Odası Mobilyalarına Yönelik Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında bulunan mobilyaların satın alınmasında etkili olan karar vericiler Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Genç odası mobilyası satın alınmasında etkili olan karar vericiler

Mobilya Satın Alırken Karar Veren Kişi	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi		
	Kız		Erkek		F	%	X^2	sd	P
	F	%	F	%					
Kendisi	20	21,3	31	33	51	54,3	3,398	1	0,059*
Anne, Baba ve Genç	18	19,1	13	13,8	31	32,9			
Anne ve Baba	7	7,4	5	5,4	12	12,8			
Toplam	45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denek Sayısı, %: Yüzdeler Değer, X^2 : Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 7'de, araştırmaya katılan öğrencilerin %54,3'ü odalarında bulunan mobilyaların satın alınmasında kendisi, %32,9'unun ise anne ve babasıyla birlikte karar verdiği görülmektedir. Bu sonuç H_2 'de öne sürülen hipotezi desteklemektedir. Bu sonuçlar, gençlerin odalarındaki mobilyaların satın alınmasında etkili olduğunu göstermektedir. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre

gençlerin odalarında bulunan mobilyaların satın alınma kararları arasında $p<0.05$ düzeyinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, erkeklerin kızlara oranla odalarında bulunan mobilyaların satın alınmasında daha fazla söz sahibi olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan kullanıcıların odalarında bulunan donatı elemanları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Genç odalarında bulunan donatı elemanları

Donatı Elemanları	F	%	Donatı Elemanları	F	%
Karyola / Bazasız	19	20,2	Tuvalet Masası	26	27,7
Bazalı Yatak	75	79,8	Kitaplık	47	50
Komodun	50	53,2	Çalışma Masası	57	60,6
Şifonyer	20	21,3	TV Sehпасı	22	23,4
Elbise Dolabı	84	89,4	Diğer	-	-

Tablo 8'e göre, genç odalarının %79,8'inde bazalı yatak ve %20,2'sinde bazasız yatak, %89,4'ünde elbise dolabı, %60,6'sında çalışma masası, %21,3'ünde şifonyer, %50'sinde kitaplık ve %53,2'sinde ise komodin bulunmaktadır. Sonuçta, üniversite öğrencilerinin yarısından fazlasının odalarında çalışma masası ve yarısına yakınında ise kitaplığın olduğu görülmektedir. Özellikle, kızların

yarısından fazlasının odasında tuvalet masasının öne çıktığı, ayrıca gençler tarafından daha çok bazalı yatakların tercih edildiği görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarındaki mobilyaları satın alırken dikkat ettikleri genel hususlar ve aldıkları mobilyalarda kullanılan malzemeler Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Mobilya satın alırken dikkat edilen genel hususlar ve malzeme tercihleri

Genel Hususlar	F	%	Malzeme Tercihleri	F	%
Kalite	62	66	Suntalam / MDFlam	38	40,4
Estetik	44	46,8	Metal	7	7,4
Zararlı Madde Kullanılmaması	16	17	Ahşap Kaplama Üzeri Vernik	38	40,4
Dayanıklılık	41	43,6	Ahşap Üzeri Vernik	27	28,7
Fonksiyonellik	24	25,5	PVC	3	3,2
Emniyet / Güvenlik	16	17	MDF Üzeri Lake Boyalı	18	19,1
Garanti Süresi	10	10,6	Diğer	-	-

Tablo 9'a göre, öğrencilerin ve ailelerinin genç odası mobilyalarını satın alırken ağırlıklı olarak kaliteye (%66), estetiğe (46,8), dayanıklılığa (%43,6) ve fonksiyonelliğe (25,5) önem verdikleri görülmektedir. Ayrıca, satın alınan genç odası mobilyalarının %40,4'ünün suntalam/MDFlam ve ahşap kaplama üzeri vernikli, %28,7'sinin ahşap üzeri vernikli ve %19,1'inin ise MDF üzeri lake boyalı olduğu

görülmektedir. Bu sonuçlardan kullanıcıların ve ailelerinin öncelikle mobilyalarda kaliteyi daha sonra da dayanıklılığı ve estetik görünümünü öne çıkardıkları, diğer taraftan mobilyalarda PVC ile metal gibi malzemeleri tercih etmedikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin odalarında bulunan elbise dolabının iç düzenine ilişkin istekleri Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin odalarındaki elbise dolabının iç düzenine ilişkin istekleri

Elbise Dolabının İç düzeni	Cinsiyet				Toplam		Ki Kare Analizi			
	Kız		Erkek		F	%	X ²	sd	P	
	F	%	F	%						
Askılık	%20-25	9	9,6	16	17	25	26,6	9,290	1	0,003*
	%26-35	8	8,5	15	16	23	24,5			
	%36-45	10	10,6	8	8,5	18	19,2			
	%46 ve Üzeri	18	19,1	10	10,6	28	29,7			
Raf	%20-25	18	19,2	13	13,8	31	33,0	5,301	1	0,024*
	%26-35	15	15,9	11	11,7	26	27,6			
	%36-45	10	10,6	16	17	26	27,6			
	%46 ve Üzeri	2	2,1	9	9,6	11	11,8			
Çekmece	%10-25	24	25,5	22	23,4	46	48,9	1,464	1	0,229
	%26-35	9	9,6	12	12,8	21	22,3			
	%36-45	6	6,4	9	9,6	15	15,9			
	%46 ve Üzeri	6	6,4	6	6,4	12	12,8			
Toplam		45	47,9	49	52,1	94	100			

F: Denk Sayısı, %: Yüzdeler, X²: Ki Kare Değeri, sd: Serbestlik Derecesi, P: Önem Düzeyi

Tablo 10'a göre, öğrencilerin elbise dolaplarının iç düzeninde ağırlıklı olarak askılık ve raf sistemini istedikleri görülmektedir. Sonuçlara genel olarak bakıldığında, elbise dolabının içinin %20-45 oranında askılık ve yine aynı oranda raflardan, %10-25 oranında da çekmecelerden oluşması gerektiği anlaşılmaktadır. Yapılan Ki Kare testinde cinsiyet gruplarına göre genç odalarında bulunan elbise dolaplarının iç düzenini değerlendirmeleri arasında $p < 0.05$ düzeyinde askılık ve raf düzeni için istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre, bir genelleme yapılacak olursa erkeklerin askılık ve raf isteklerinin kızlardan daha fazla olduğu görülmektedir. Bu sonuç H3'de öne sürülen hipotezi desteklememektedir. Yine bu sonuçlar daha önce Yıldırım (1995) tarafından yapılan çalışmada öne sürülen ebeveyn yatak odalarında bulunan elbise dolabı içinde %40 oranında askılık, %41 oranında raf ve %19 oranında çekmece olması gerektiği tezinde doğrulamamaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Üniversite öğrencilerinin odalarının mimari özellikleri ve iç donatı elemanlarına ilişkin değerlendirmelerini kapsayan bulgular ve bunlara yönelik çözüm önerileri sistematik bir sırayla aşağıda verilmiştir.

Anket yapılan öğrencilerin %64,9'unun odalarının büyüklüğünün 8-10 m² arasında, %35,1'inin ise 11m² üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bu odaların %79,8'inde bazalı yatak ve %20,2'sinde bazasız yatak, %89,4'ünde elbise dolabı, %60,6'sında çalışma masası, %21,3'ünde şifonyer, %50'sinde kitaplık ve %53,2'sinde ise komodinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin %44,7'sinin odasının zemininde ahşap parke üzeri parça halı ve %30,9'unun zemininde ise laminat parke üzeri parça halı kullanıldığı belirlenmiştir. Bu sonuç zeminde daha çok ahşap yada ahşap esaslı malzemelerin tercih edildiğini göstermektedir. Bu tercihlerde, modası geçmeyen ahşabın doğal görünümü, sıcak bir döşeme gereği olması, doğru bakım ile uzun süre kullanılabilmesi ve kolay bir şekilde tadilatının yapılabilmesinin etkisi olmuştur.

Öğrencilerin %25,5'inin odalarının duvarlarında su bazlı boya, %38,3'ünün plastik boya, %20,2'sinin silikon esaslı boya ve %17'sinin ise duvar kağıdı kullanıldığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre, öğrencilerin odalarının duvarlarında su bazlı boyaların kullanımının öne çıkması sağlık açısından olumludur. Ayrıca, kız öğrencilerin erkeklere oranla odalarında daha çok duvar kağıdını tercih ettikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç kızların duvarlarında geometrik şekilli desenleri, süslemeleri, renk ve dokuları tercih ettiklerini göstermektedir.

Öğrencilerin odalarının duvarlarında daha çok sarı (%20,2), mavi (%17), pembe (%17) ve beyaz (%17) renklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, Saito (1996) ile Balta ve Read (2014)'in mavi ve beyaz renk bulgusunu desteklemektedir. Renk tercihlerine göre bakıldığında, kızların odalarında daha çok pembe ve turuncu renklerinin, erkeklerin ise mavi ve beyaz renklerinin öne çıktığı görülmektedir. Daha önce Yıldırım ve ark. (2007; 2011) tarafından yapılan çalışmalarda, kadınların daha çok sıcak renkleri, erkeklerin ise soğuk ve nötr renkleri tercih ettiği ileri sürülmüştür. Renk seçimi konusunda cinsiyet, yaş, kültür, içinde bulunulan bölgenin tarihi ve coğrafi özellikleri önem kazanmaktadır. Kadın ve erkeklerin renk izlenimi ve renk kullanımı konusundaki tercihlerinde fark gözlenmektedir (Frieling 1979; Holzschlag 2000; Manav 2007; Saito 1996; Manav 2010). Bu sonuçlar, kızların odalarının duvarlarında pembenin, erkeklerde ise mavinin kullanılabilceğini göstermektedir.

Öğrencilerin %76,6'sının odalarında kalmaktan hoşlandıkları, yine %48,9'unun odasında günlük 3-4 saat, %43,6'sının 1-2 saat ve %7,5'inin ise 5-6 saat zaman geçirdikleri görülmektedir. Bu sonuçlardan öğrencilerin önemli bir kısmının uyku zamanları dışında ortalama günün 3-4 saatini odalarında geçirdikleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin %54,3'ünün odalarındaki mobilyaların satın alınmasında kendi başına, %32,9'unun da anne ve babası ile birlikte karar verdikleri görülmektedir. Bu sonuçlara göre, uyku zamanları dışında öğrencilerin odalarında geçirdikleri sürenin 3-4 saatini üzerinde olması ile öğrencilerin odalarında bulunan mobilyaların alımında büyük oranda

karar verici olması arasında bir bağ kurulabilir. Daha önce Arpacı ve Obuz (2013) çalışmalarında, mobilyaların satın alınmasında cinsiyetin, odanın dekorasyon özelliklerinin, mobilyanın kullanım özelliklerinin, kullanıcı istek ve beklentilerinin etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Yine bu sonuçlardan, erkek öğrencilerin kızlara oranla mobilyaların satın alınmasında daha fazla söz sahibi olduğu görülmektedir.

Yine öğrencilerin ve ailelerinin genç odası mobilyalarını satın alırken ağırlıklı olarak kaliteye (%66), estetiğe (46,8), dayanıklılığa (%43,6) ve fonksiyonelliğe (25,5) önem verdikleri görülmektedir. Akyüz (2006) mobilya satın alımında erkek ve kadın tüketicilerin birinci sırada dayanıklılık faktörünü, kadın tüketicilerin ikinci sırada garanti, üçüncü sırada kalite; erkek tüketicilerin ikinci sırada kalite, üçüncü sırada garanti faktörünü önemli bulduğunu tespit etmiştir. Diğer taraftan, satın alınan genç odası mobilyalarının %40,4'ünün sunta/MDFlam ve ahşap kaplama üzeri vernikli, %28,7'sinin ahşap üzeri vernikli ve %19,1'inin ise MDF üzeri lake boyalı olduğu görülmektedir. Ahşap esaslı malzemelerin yaygın olarak kullanılması ve aynı zamanda ekonomik olması bu yönde bir yönelmeye sebebiyet vermiş olabilir.

Genç kullanıcıların elbise dolaplarının iç düzeninde ağırlıklı olarak askılık ve raf sistemini istedikleri görülmüş ve elbise dolabının içinin %20-45 oranında askılık ve yine aynı oranda raflardan, %10-25 oranında ise çekmecelerden oluştuğu görülmektedir.

Sonuç olarak, toplumların geleceği olan genç bireylerin yaşadığı mekanlarda ergonomik çözümlerin geliştirilmesi ve iç mekan tasarım karakteristiklerinin belirlenmesi mutlu bireylerin yetişmesine katkı sağlayacaktır. Diğer taraftan kendisi için tasarlanan mekanda yaşayan / yetişen genç bireylerin eğitim öğretim başarılarının olumlu yönde etkileneceği düşünülmektedir.

Teşekkür

Bu çalışmada kullanılan verilerin elde edilmesindeki katkıları için Muhittin DERE'ye çok teşekkür ederiz.

Kaynaklar

Akyüz İ. 2006. Mobilya Satın Almada Tüketici Davranışlarını Etkileyen Psikolojik, Sosyo-Psikolojik ve Sosyo Kültürel Faktörlerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Endüstri Mühendisliği Anabilim Dalı.

Arcan E., Evcı F. 1999. Mimari Tasarıma Yaklaşım, Tasarım Yayın Grubu, İstanbul.

Arpacı F., Ersoy A.F. 2003. Orta Öğretimdeki Gençlerin Konut Koşulları ve Konutun Gençin Gelişimi Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23 (3).

Arpacı F., Obuz K. 2013. Tüketicilerin Mobilyaya İlişkin Tercihleri, Akademik Bakış Dergisi, 36 (Mayıs – Haziran).

Balta A., Read J.C., 2014. Colour Preference in Teenage Boys' Bedrooms, The Authors. Published by BCS Learning and Development Ltd. Proceedings of HCI 2014, Southport, UK., 270-275.

Çağatay K., Yalçın M., Yıldırım K. 2014. Öğrenci Yurdu Odalarının Mekân Kalitesinin Kullanıcıların Fonksiyonel ve Algısal Performansı Üzerine Etkisi; Tahsin Banguoğlu Öğrenci Yurdu Örneği, MSGÜ Tasarım+Kuram dergisi, 10 (18), 51-70.

Frieling H. 1979. Farbe Im Raum, Germany: Callwey Publication, 37-44.

Güldiken N., Özekicioğlu H. 2004. Anadolu Üniversitelerinde Ailelerinden Uzakta Öğrenim Gören Öğrencilerin Barınmaya İlişkin Sorunları (Cumhuriyet Üniversitesi Örneğinde), Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 5 (1), 163-179.

Holzschlag M. 2000. Color My World (<http://molly.com/articles/webdesign/>), September

Işık K. 1970. Kırıkkale Makine Kimya Endüstrisi Kurumunda Çalışan İşçilerin Konut Durumu, Bunun Sağlık ve İşe Devama Etkisi, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ev İdaresi ve Aile Ekonomisi Bölümü, Ankara.

Işık Z. 1992. Geleneksel ve Günümüz Konutlarının İç Mekan Analizi, G. Ü. Fen Bil. Enst. Doktora Tezi, Ankara, 1-10.

İmamoğlu V. 1975. Spaciousness of Interiors, Glasgow: University of Strathclyde. Unpublished Ph.D. thesis.

İnceoğlu N. 1982. Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu, İTÜ, İstanbul.

İzgi U. 1999. Mimarlıkta süreç, kavramlar-ilişkiler, YEM Yayın, İstanbul.

Kürelî İ., Uzun O. 2007. Konutların Ana Yaşama Mekânının Büyüklüğünün Kullanıcıların İşlevsellik ve Esneklik Değerlendirmeleri Üzerine Etkileri, Politeknik Dergisi, 10 (4), 433-439.

Lincoln S. 2004. Teenage girls' "bedroom culture": Codes versus zones. In A. Bennett & K. Kahn-Harris (Eds.), *After subculture: Critical studies in contemporary youth culture*, New York: Palgrave, 94-106

McRobbie A., Garber J. 1976. Girls and subcultures. In S. Hall & T. Jefferson (Eds.), *Resistance through rituals: Youth subcultures in post-war Britain*, London: Harper Collins Academic, 209-222.

Manav B. 2007. Color-Emotion Associations and Color Preferences: A Case Study for Residences, *Color Research and Application*, 32 (2),144-150.

Manav B. 2010. İçmimaride Renk Kullanımı, İlk İçmimarların Mesleki Uygulamaları ile Günümüzdeki Yaklaşımlar Üzerine Bir İnceleme, *Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat ve Tasarım Dergisi*, 5, 139-149.

Saito M. 1996. Comparative Studies on Color Preferences in Japan and Other Asian Regions with Special Emphasis on the Preference for White. *Color Research and Application*, 21, 35-49.

Sönmez A., Yıldırım K. 1996. Orta Nitelikli Konutlarda Ebeveyn Yatak Odası Planlaması İçin Optimum Çözümler, *G.Ü. Fen Bil. Ens. Dergisi*, 9 (3), 439-44.

Speeds P., Lloyd G. 1997. *Quality Of Life*, Jessica Kingsley Publishers, London.

Yıldırım K. 1995. Orta Nitelikli Konutlarda Ebeveyn Yatak Odası Planlaması İçin Optimum Çözümler, Eylemlere Yönelik Kullanıcı Gereksinimleri ve İç Donatım Elemanları, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*.

Yıldırım K. 1999. Konut Mutfaklarının Mekan ve Donatı Organizasyonunda Ergonomik Yaklaşım, *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi*, Ankara.

Yıldırım K., Başkaya A. 2006. Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeye Sahip Kullanıcıların Konut Ana Yaşama Mekanını Değerlendirmesi, *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 21 (2).

Yıldırım K., Hacıbaloğlu M. 2000. Konut Mutfakları ile ilgili Ergonomik Bir Araştırma, *G.Ü. Fen Bil. Ens. Dergisi*, 13 (3), 549-566.

Yıldırım K., Hidayetoğlu M.L. 2008. Effects of the locations of curved areas in the main living rooms of apartment housing on user perceptions, *G.U Journal of science* 21 (2), 1-12.

Yıldırım K., Uzun O. 2010. The effects of space quality of dormitory rooms on functional and perceptual performance of users: Zübeyde Hanım Sorority, *G.U. Journal of Science*, 23 (4).

Yıldırım, K., Akalın-Baskaya, A. ve Hidayetoğlu, M.L. 2007. Effects of indoor color

on mood and cognitive performance, *Building and Environment*, 42 (9).

Yıldırım K., Aras R., Tosun Ö. 2005. Orta Sosyo-Ekonomik Düzeye (SED) Sahip Kullanıcıların Konut Banyolarının İç Mekan Çözümlemesi, *Politeknik Dergisi*, 8 (4), 351-358.

Yıldırım K., Hidayetoğlu M.L., Capanoğlu A. 2011. Effects of Interior Colors on Mood and Preference: Comparisons of Two Living Rooms, *Perceptual and Motor Skills*, 112 (2), 1-16.